

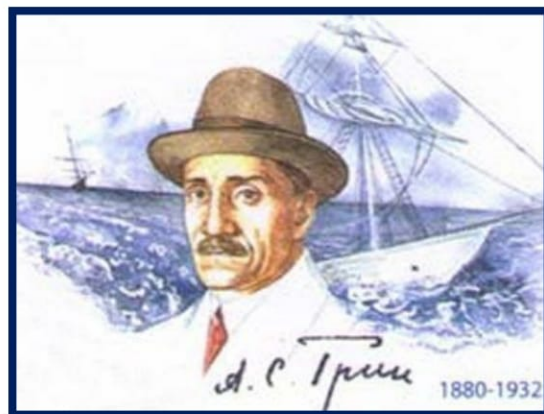
Олександр Грін (1880 - 1932)

Зміст

Анкета письменника	1
Теми творів.....	1
Новаторство творів О.Гріна.....	2
Біографія Олександра Гріна (1880–1932)	2
Цікаві подробиці.....	5
Слово письменника	5
Джерела	5

Анкета письменника

1. Олександр Грін (1880 - 1932) – відомий російський письменник
2. Літературний псевдонім: Олександр Грін (за дитячим прізвиськом)
3. Місце народження: місто В'ятка, Російська імперія.
4. Батьки. Батько – службовець-поляк, мати - медсестра
5. Соціальний стан: родина середнього достатку
6. Освіта: училище.
7. Найзаповітніша мрія: стати морським капітаном.
8. Трудова діяльність: матрос, дроворуб, слюсар, рудокоп, солдат, рибалка, золотошукач, письменник.
9. У революційних колах. Займався революційною пропагандою. Наслідки: ув'язнення, заслання, життя під чужим ім'ям.
10. Сім'я. Перша дружина - Віра Абрамова. Друга дружина - Ніна Миколаївна Миронова
11. Грін і Україна: жив і працював у Одесі, Феодосії, Старому Криму.
12. Риси характеру: фантазер, романтик, мріяв про море і пригоди.
13. Дата смерті: 08 серпня 1932 року. Похований у Старому Криму.
14. Основні твори: збірка оповідань «Шапка-невидимка», повісті «Капітан Дюк», «Загадкові історії», «Шукач пригод», «Сяючий світ», «Пурпурові вітрила», романи «Золотий ланцюг», «Та, що біжить хвилями», «Джессі і Моргіана», «Дорога в нікуди», «Вогонь і вода»



Теми творів

- 1) *Побутова тема*. Описував життя, подібне до свого: в'язниці, казарми, підпілля.
- 2) *Джекклондівська течія*. Писав про мисливців, моряків, мандрівників, золотошукачів — про сильних духом людей і їхнє життя, наповнене небезпекою.

- 3) *Паралелі з Едгаром По і Конан Дойлем*. Писав твори не з кримінальним сюжетом, але з таємницями, небезпеками і нереальними ситуаціями.
- 4) *Фантастичні твори*: - казкова фантастика («Вогонь і вода»);
- технічна фантастика («Золотий ланцюг», «Сяючий світ»);
- напівфантастика- напівреалізм (умовна назва) («Крисолов», «Дорога в нікуди»).
- 5) Автор звертався до вічних проблем, які хвилюють письменників усіх поколінь: особистість і колектив, любов і ненависть, добро і зло.

Новаторство творів О.Гріна

Він по-своєму досліджував вічну проблему мистецтва — прагнення прекрасного і конкретна реальність, мрії і дійсність — намагався знайти гармонійну єдність.

Герої Гріна: люди мужні й сміливі, сильні духом, внутрішньо незалежні, мрійники, що прагнуть своїми руками творити різноманітні дива. Світ, в якому правлять гроші, безжальний до мрій, а не мріяти герої О.Гріна не можуть.

Біографія Олександра Гріна (1880–1932)

Письменнику Олександру Гріну випала тяжка доля: бідність, голод, непосильна праця, хвороби... однак, не зважаючи на мученицьке життя, він зберіг чистоту помислів, почуттів, здатність у простому бачити дивовижне, уміння дарувати іншим радість і натхнення. Сторінки його книг своїм світлом зігрівають душі мільйонів людей...

Олександр Степанович Грінівський (справжнє ім'я письменника) народився 23 серпня 1880 р. в місті Слободському В'ятської губернії.

Його батько Стефан був польським шляхтичем. У 1863 році він брав участь у повстанні, за що був засланий до Томська. У 1868 році йому було дозволено переїхати в Вятську губернію. Незабаром він одружився на російській дівчині Ганні Лепковій, яка була медсестрою. У них народилося четверо дітей. Першою дитиною в родині був Олександр Грін.

Незабаром його сім'я переїхала до В'ятки. Першим словом, яке хлопчик прочитав у п'ять років, було «море», першою самотужки опанованою книжкою — «Пригоди Гуллівера». А згодом просто серед одноманітності обивательського життя, немов за помахом чарівної палички, постав блискучий уявний світ, овіяний поезією далеких мандрівок. *«Я вистругав дерев'яні мечі, шаблі, кинджали; рубав ними кропиву, лопухи, уявляв себе казковим богатирем, який один бореться із цілим військом»*

Отримавши початкову освіту вдома, О. Грін продовжив навчання в реальному училищі. Однак, незабаром був виключений за сатиричні вірші, що висміювали педагогів. Згодом, Олександр вступив до міського чотирирічного училища, яке кінчив у 1896 році.

Замість старанно навчатися, він зачитувався пригодницькими романами, а після закінчення реального училища влаштувався матросом на пароплав. Олександр ходив здебільшого в рейси вздовж Чорноморського узбережжя й попервах був захоплений новими враженнями. Однак незабаром він мусив визнати, що трудові будні різко відрізняються від фантазій про романтичні подорожі: служба обернулася тяжкою працею, насмішками товаришів і знущанням хазяїв. Якось Олександр збунтувався проти безглузлого наказу начальства — і був звільнений.

Майбутній письменник мандрував країною, хапаючись за перший-ліпший заробіток. Він був рибалкою, кухарем, вантажником, землекопом, лісорубом, плотарем на Уралі і золотошукачем. І зрештою, виснажений боротьбою за виживання, став солдатом. Служба

в армії позбавила Олександра необхідності дбати про їжу, одяг і пристановище. Але й тут він надовго не затримався, не вміючи миритися з муштрою і примусом.

Протест проти соціальної несправедливості та сподівання на зміну суспільного ладу привели Гріна в революційні кола. Спочатку його долучили до нелегальної пропаганди, а потім запропонували взяти участь у терористичному акті. Олександр відмовився, оскільки категорично не сприймав будь-якого насильства. Відтак його інтерес до політичної діяльності поступово зійшов нанівець.

На жаль, за співпрацю з революціонерами, що тривала близько року, Олександр Степановичу довелося розплачуватися десятиліттями. Упродовж цього часу він був і в'язнем, і засланим, і навіть утікачем, змушеним жити під чужим ім'ям.

Навесні 1906-го А. Гриневський знайомиться з Вірою Абрамовою, яка згодом стала його дружиною. Вона розділяла з Олександром Степановичем нещастя, що випали на його долю: допомагала діставати документи, поїхала разом з чоловіком у заслання, підтримувала його в літературних починаннях.

За рік після звільнення з севастопольської в'язниці він опублікував кілька оповідань, підписаних псевдонімом О.С.Г., а за два роки по тому видав першу прозову збірку «Шапка-невидимка» (1908).

Взимку 1914-1915 рр. Віра Павлівна і Олександр Степанович розлучилися.

У 1916-1917 рр. Олександр Гриневський стає письменником Олександром Гріном, узявши собі за псевдонім хлопчаче прізвище. За таким підписом були надруковані його твори: «Капітан Дюк», «Загадкові історії», «Шукач пригод», «Людина з людиною» та ін. Він відкрив свою Грінландію, а zarazom — і власний шлях у літературі, і власний спосіб досягнення Мрії.

Твори Гріна набували дедалі більшої популярності серед читачів. Однак Жовтнева революція 1917 року і громадянська війна зруйнували подальші плани письменника. Його було мобілізовано до Червоної армії. Неважко уявити, що відчував творець чудесної Грінландії у вирі братовбивства й нічим не виправданих людських страждань. Невдовзі він захворів на тиф і ледве не помер. Після тривалої хвороби письменник вийшов із лікарні. У нього не було ні місця роботи, ні притулку, ні пайка. Тоді Гріна врятував Олексій Максимович Горький. Він піклувався про нього, знайшов йому хлібні картки, рекомендував у члени Будинку Мистецтв, де Гріну дали окрему кімнату, а головне — Горький знайшов для Гріна літературну роботу. Здавалося, що настав порятунок і можна було ні про що не думати.

Однак не думати Грін не міг. Він не міг турбувати ся про тих, хто вимушено поїхав в еміграцію. І про тих, хто залишався разом з ним вдома. Настали часи, коли кращих письменників розстрілювали, цькували, відправляли у заслання. У ті часи куля важила набагато більше за поетичне слово.

І все ж таки душа Гріна прагнула до берегів прекрасної країни, де немає місця брехні й насильству і на всіх людей чекає довгождана щастя.

У лютому 1921 року Грін узяв шлюб із Ніною Миколаївною Мироною, котра залишалася з ним поряд до кінця його днів. Письменник розпочав роботу над романом «Сяючий світ» про людину, яка вміла літати без усіляких допоміжних приладів. В образі головного героя Грін утілює думку про могутність людського духу, який не можна здолати, якщо людина залишається внутрішньо незалежною. Хоча герой твору гине під натиском людей, безкрилих і жорстоких, але його душа не підкорилася земному тяжінню. Вона, покинувши тіло, летить до сліпучих зірок — туди, де панують краса та ідеал.

Грін вважав, що в житті треба йти від легенди до перетворення дійсності. Ось чому він і писав свої романтичні твори – не для того, щоб втекти від дійсності, а навпаки – щоб зробити її кращою, показати шляхи її вдосконалення.

У 1921 році написана дивовижна повість, яка стала класикою світової літератури, - «Пурпурові вітрила»... Важко повірити, що Грін дописував останні сторінки повісті, пройняті яскравим сонцем і чарівним блиском моря, у 1921 році у своїй холодній квартирі, саме в той час, коли тисячі людей гинули від голоду, хвороб, на фронтах громадянської війни. Дехто дивувався: як міг Грін написати таку світлу, ліричну казку? Гріна називали несучасним письменником, на що він відповідав: «А хіба «Пурпурові вітрила» не сучасна річ? Ви не уважні, їй-богу...».

У 1923 році за надрукований роман «Сяючий світ» письменник отримав гонорар, і разом з дружиною відправився у подорож до Криму. Вони побували в Севастополі, Ялті, Лівадії, Алупці, Гурзуфі... Чотири роки потому знову приїхали у Крим... Потім вирішили тут оселитися через загострення хвороби Гріна (у нього був туберкульоз). Шість років родина прожила у Феодосії. За цей час з'явилися романи «Золотий ланцюг», «Та, що біжить хвилями», «Джессі і Моргіана», «Дорога в нікуди» та ін..

Однак останні дні митця пройшли не у Феодосії, а в старому Криму. Через матеріальну скруту Олександр Степанович і Ніна Миколаївна не змогли більше утримувати квартиру в Феодосії, до того ж галасливе курортне місто не зовсім підходило йому для роботи. І тоді Ніна Миколаївна продала найціннішу реліквію – золотий годинник, подарунок чоловіка, і на ці гроші купила невеличкий будиночок у старому Криму (1930 р.). Тут письменникові було спокійно і затишно. Разом з ним були його книги, сонце, море і кохана дружина. Бог послав йому коротку мить щастя, про яку він так мріяв у своїх творах.

За життя Грін так і не здобув визнання. За років радянської влади митцеві часто закидали, ніби твори його оспівують світ нездійснених мрій, а персонажі — надто далекі від сучасності. Видавництва відмовилися друкувати Грінові твори як «чужорідні» для радянських читачів. Насправді талановиті гринівські книжки не відставали від своєї доби, а навпаки, підносилися над нею, бо ж повертали істинне значення вічним духовним цінностям, допомагали читачам повірити у Мрію і власні сили.

Утім, і це можна було б пережити, аби не тяжка хвороба... Письменник поволі згасав, змучений нестатками, розчарований байдужістю колег і творчим забуттям.

У листопаді 1931 року виповнилося 25 років літературної діяльності Олександра Гріна. У зв'язку з цією ювілейною датою Грін послав у правління Спілки письменників заяву про призначення йому персональної пенсії. При цьому подав перелік своїх творів. Мотивував прохання також украй погіршеним здоров'ям, а тому низькою працездатністю і внаслідок цього скрутним матеріальним становищем. На жаль, бюрократичні зволікання (та й чи зволікання це було?) не дозволили смертельно хворому письменнику, який гостро потребував грошей, отримати заслужену пенсію. Спілка письменників навіть не привітала О. Гріна з творчим ювілеєм, а лист до Максима Горького, який допомагав раніше, з проханням про підтримку тепер як на зло пропав.

Єдиною втіхою О.Гріна була самовіддана любов дружини. Щорічно в день весілля Грін присвячував своїй дружині невеличкий вірш. Востаннє він це зробив 7 березня 1932 року...

Я хворий, лежу і пишу, а вона
Весь час підглядати підходить,
Я хворий, пишу, та кохання трива –
Воно олівець цей водить.

Померти письменникові судилося у бідності та забутті. 8 липня 1932 року помер від раку легень. Поховали О. Гріна в Старому Криму на узвишші. Надгробок зробили у вигляді скульптури героїні його твору «Та, що біжить по хвилях», а поряд виросло дерево, на якому на знак пошани і любові червоніють стрічки, неначе справжні Грінівські «пурпурові вітрила».

Цікаві подробиці

Два музеї — у Феодосії та в Старому Криму — і нині дбайливо зберігають пам'ять про письменника.

Відвідувачів феодосійського музею зустрічає старовинний вітрильник, що уособлює світ світлої мрії, створений невинним романтиком. «В улюбленій Гріном Феодосії, у будинку, де він жив, відкрито чудовий музей... Музей вітрильників і шхун, де з кутка виступає ніс корабля, де живуть морські ліхтарі, канати та підзорні труби, переносячи... відвідувачів на карту Грінландії з новими мисами й протоками, з містами Гель-Г'ю, Лісс, Зурбаган», — згадувала сестра відомої російської поетеси Марини Цвєтаєвої Анастасія.

Кабінет Олександра Степановича в музеї відновлено в тому вигляді, який він мав за життя письменника. Інші кімнати стилізовано під каюти вітрильника. Вони мають назви «Каюта мандрів», «Кліперна1», «Ростральна2», «Каюта капітана», «Корабельна бібліотека». Ще один музей Гріна — у Старому Криму — було створено завдяки ентузіазму та неймовірній силі духу його дружини. Маленький білий будиночок у густому затишному саду досі пам'ятає нелегкі й водночас найщасливіші миттєвості життя письменника. У 2005 шанувальники творчості митця відродили щорічне свято підняття пурпурових вітрил над Старим Кримом на світанку 23 серпня, у день народження Гріна.

Слово письменника

«Рано чи пізно, під старість чи в розквіті сил Нездійсненне кличе нас, і ми озираємося, прагнучи зрозуміти, звідки прилетів цей клич. Тоді, прокинувшись посеред свого світу, ми вдивляємося всім своїм єством у життя, всім єством намагаючись зрозуміти, чи не починає збуватися Нездійсненне?...»

«Я став придивлятися до моря і морського життя з його внутрішніх, справжніх боків, уперше відчувши, що тут такі самі люди, як і всюди, і що чудеса в самих нас».

«Моя служба пройшла під знаком безперервного бунту проти насильства».

Джерела

Волощук Є.В., Слободянюк О.М. Світова література. Підр. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. - К.: Генеза, 2015. – С. 161-181

Гузь О.О. Орієнтовне поурочне планування для 7 кл. Уроки 34-36// Зарубіжна література в школах України, 20115. - № 12. – С. 27-35

Дуденко Н.Й. Віра в силу надії та справжнього кохання у творі О . Гріна «Пурпурові вітрила». - Зарубіжна література в школі, 2012. - № 22. – С. 28-35

Мілянська Н.Р. Зарубіжна література: підр. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Тернопіль: Астон, 2015. – С.187-210

Ніколенко О.М. Вивчення зарубіжної літератури. 7 клас. Авторський урок. – Х.: Ранок, 2002. – С. 220-224

Ніколенко О.М., Конєва Т.М. Зарубіжна література. Підр. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. - К.: Грамота, 2015. – С. 157-160

Паращич В.В. Світова література. 7 клас. Серія «Мій конспект». — Х. : Вид. група «Основа», 2015. — 81- 90

Чорна О.В. Усі уроки світової літератури. 7 клас. — Х. : Вид. група «Основа», 2015. — С.199-212